

CK.0000078765

HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
 Ệ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

NGUYỄN NGỌC THANH

TRANG PHỤC CỦA NGƯỜI HMÔNG XANH
 Ở LÀO CAI

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

NGUYỄN NGỌC THANH

**TRANG PHỤC CỦA NGƯỜI HMÔNG XANH
Ở LÀO CAI**

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thùy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền
Phó Chủ tịch Thường trực
Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

Chương I

KHÁI QUÁT VỀ NGƯỜI HÔNG XANH Ở LÀO CAI

1. Tên gọi, dân số

Người Hông Xanh có tên tự gọi là “Mơ Piu” theo cách giải thích của người dân thì “Mơ Piu” có nghĩa là Hông Xanh. Người Hông Xanh gọi người Tày là “Tê Dì” và người Tày gọi người Hông Xanh là “Mèo Kheo”; người Hông Xanh gọi người Dao là “Nho Lia” và người Dao gọi người Hông Xanh là “Sìn mèo”; người Hông Xanh gọi người Thái là “Tê Dì Đơ” và người Thái gọi người Hông Xanh là “Mèo Kheo”; người Hông Xanh gọi người các nhóm Hông khác (nhóm Hông Đen, Hông Trắng, Hông Hoa (Hông Lệnh)) là “Chơ” và ngược lại các nhóm người Hông này gọi người Hông Xanh là “Mơ Piu”; người Hông Xanh gọi người Xá Phó là “Phủ la”; người Hông Xanh gọi người Kinh là “Keo”.

Người Hông Xanh có thể nghe và nói được tiếng các nhóm ngành Hông Trắng, Hông Đen, Hông Lệnh nhưng người Hông khác không nghe được tiếng Hông Xanh. Người Hông Xanh có thể nói được 4 đến

5 thứ tiếng (Tày, Dao, Hông, Kinh, Thái), giỏi nhất là tiếng Hông và Quan hòa. Về trang phục, người Hông Xanh ăn mặc trang phục khác hoàn toàn so với các nhóm ngành Hông khác.

Theo số liệu, huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai năm 2003 của xã Nậm Xé, người Hông Xanh có tổng số 501 người. Tháng 6 năm 2009, cũng theo báo cáo của xã Nậm Xé, người Hông Xanh có 455 người. Như vậy, có thể thấy dân số người Hông Xanh không tăng mà có chiều hướng giảm đi. Người Hông Xanh có số dân ít nhất so với các nhóm ngành Hông khác trên địa bàn tỉnh Lào Cai nói chung và của huyện Văn Bàn nói riêng.

2. Địa bàn cư trú

Địa bàn cư trú của nhóm người Hông Xanh khá hẹp, họ cư trú tập trung ở hai thôn Nậm Tu Thượng (39 hộ gia đình) và Nậm Tu Hạ (46 hộ gia đình) xã Nậm Xé, huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai. Nậm Xé là một xã vùng cao, nằm cách trung tâm huyện Văn Bàn khoảng 37km về phía Tây Bắc của huyện và cách trung tâm tỉnh khoảng 107km về phía Tây Nam. Toàn xã có 233 hộ với 1.235 nhân khẩu, có 04 dân tộc anh em cùng chung sống gồm: Hông, Dao, Tày, Kinh trong đó người Hông Xanh có số dân đông nhất. Đơn vị hành chính xã gồm 03 thôn: Nậm Tu Thượng, Nậm Tu Hạ, Ta Láng (100% người